

Затверджено
на засіданні кафедри
історії і мовознавства
протокол №1 від 29 серпня 2025р.

СИЛАБУС
АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО
2025-2026 навч. рік

Галузь знань	– 07 Управління та адміністрування
Спеціальність	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	– Управління фінансами, банківська справа та страхування
Освітній рівень	– перший (бакалавр)
Цикл підготовки	– вибіркові
Кількість кредитів ЄКТС	– 3
Семестр	– 4
Сторінка курсу в MOODLE	–
Лектор курсу	– Леся Миколаївна (кандидат філологічних наук, доцент)
Профайл викладача	– https://kart.edu.ua/staff/bliznjuk-lesja-mikolaivna-2
Контакти викладача (e-mail)	– bliznnuk@kart.edu.ua
Час та аудиторія проведення занять:	згідно розкладу – http://rasp.kart.edu.ua/
Додаткові інформаційні матеріали:	http://lib.kart.edu.ua
Консультації з питань вивчення дисципліни	– кожен понеділок з 12.40-14.00

Метою навчальної дисципліни є опанування здобувачами вищої освіти ключових компетентностей академічної грамотності, що дозволяють критично оцінювати інформаційні ресурси, відбирати й трансформувати інформацію, створювати власний інтелектуальний продукт, презентувати результати академічної діяльності та ефективно обмінюватися знаннями в умовах професійної комунікації.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Заплановані загальні компетентності (ЗК), спеціальні (фахові) компетентності (СК), результати навчання (ПР):

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК12 Здатність працювати автономно.

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недобросовісності.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Огляд курсу

Опис дисципліни:
Кредитів ECTS - 3

Цей курс дає здобувачам всебічну інформацію академічне письмо та академічну грамотність, академічне мовлення та цілі і завдання наукової комунікації.

Курс складається з однієї лекції і одного практичного заняття раз у два тижні. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та використовувати академічну і професійну лексику та презентувати результати академічної діяльності.

Практичні заняття курсу передбачають виконання індивідуальних та групових завдань з курсу в усній та письмовій формі.

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Дискусії в аудиторії	
	Групові завдання	
	Екскурсії	
	Індивідуальні консультації	
	Залік	

Виконання завдання супроводжується зануренням у суміжні дисципліни (історія України та українська культура, українська мова, філософія, психологія, соціологія етика), що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності. За власним бажанням – студентські доповіді (міні-наукові дослідження на вказану за курсом тему)

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету, в розділі «Факультети» - «Навчально-науковий центр гуманітарної освіти», - кафедра історії та мовознавства: bliznnuk@kart.edu.ua , включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над

якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Приклади питань для обговорення доступні на слайдах відповідних презентацій. Ось деякі з них:

1. Жанри професійної самопрезентації.
2. Плагіат та його різновиди. Запобігання плагіату.
3. Усна академічна презентація.
4. Академічне аргументоване есе як первинний науковий жанр.

Теми курсу

Модуль 1. Академічне мовлення: основи науково-професійної комунікації

Тема 1 Вступ. Академічне письмо: комплекс ключових компетенцій

Поняття про академічну грамотність та академічне письмо. Цілі і завдання наукової комунікації.

Тема 2 Науковий стиль української мови: основні ознаки та специфічні мовні засоби

Науковий стиль як складник стилістичної системи української мови. Ознаки наукового стилю. Мовні особливості наукового стилю. Лексичні норми наукового тексту. Особливості використання академічної і професійної лексики. Морфологія наукового мовлення: потенціал граматичних та словотвірних засобів. Синтаксичні особливості академічного тексту. Різновиди наукового стилю. Лексикографічна компетентність.

Тема 3 Академічний текст. Загальні питання організації і викладення думки

Академічний текст. Мета комунікації. Логічний порядок і аргументація в академічному тексті. Структурно-композиційна організація академічного тексту.

Тема 4 Жанри академічних текстів

Первинні і вторинні наукові жанри. Академічне аргументоване есе як первинний науковий жанр. Основні моделі академічного есе та композиційні вимоги до нього. Елементарна та базова моделі академічного тексту. Особливості підготовки академічного тексту. Анотація і резюме тексту. Наукова стаття. Курсова робота. Вторинні наукові жанри. Рецензія. Відгук. Реферат. Тези.

Тема 5 Усна академічна комунікація

Функції наукової комунікації. Форми наукової комунікації. Функції Інтернет-комунікації у сфері науки. Технології презентації результатів наукової роботи. Загальні вимоги до змісту, оформлення та застосування мультимедійних презентацій. Жанри усної академічної комунікації.

Тема 6 Жанри професійної самопрезентації Резюме. Мотиваційний лист.

Модуль 2. Робота з джерелами інформації

Тема 7 Плагіат та його різновиди. Запобігання плагіату

Академічний плагіат та його різновиди. Системи перевірки текстів на запозичення. Практичні поради щодо запобігання плагіату. Цитування. Перефразування. Узагальнення. Загальні правила оформлення посилань в освітніх та наукових роботах. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання

Тема 8 Основи академічної доброчесності

Інформаційно-цифрові компетентності. Цінності академічної доброчесності (АД). Правове забезпечення АД. АД в університетах світу. Забезпечення АД в Сумському державному університеті. Інтелектуальна власність та об'єкти авторського права в освіті та науці. Охорона авторського права і суміжних прав. Право інтелектуальної власності в цифровому середовищі. Ліцензії Creative Commons.

Тема 9 Укладання бібліографії. Бібліографічні менеджери

Укладання бібліографії в дослідницьких роботах. Міжнародні стилі цитування. Збирання, зберігання, організація, форматування інформації та інтегрування бібліографії у текстові редактори. Генератори посилань. Бібліографічний менеджер Mendeley.

Тема 10 Джерела освітньої та наукової інформації

Основні джерела освітньої та наукової інформації. Поняття відкритого доступу до наукової і освітньої інформації. Повнотекстові, реферативні, бібліографічні, наукометричні бази даних. Пошукова система Google Scholar. Ресурси бібліотеки СумДУ. Освітні онлайн-ресурси. Національний репозитарій академічних текстів.

Тема 11 Робота з даними. Формування навичок написання наукових текстів

Джерела даних. Організація та збереження даних. Алгоритми написання та оформлення різних видів наукових текстів. Структура та оформлення наукової роботи в текстовому редакторі Microsoft Word.

Тема 12 Візуалізація результатів дослідження

Візуалізація та її функції. Презентація. Постерна доповідь. Інфографіка. Сервіси для створення візуалізації

Інформаційні матеріали по курсу

1 Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: колективна монографія / за заг. ред.: Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 170 с. URL:

http://192.168.7.9/liblocal/docs/Books/Monografiya_young.pdf

2 Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред.: Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К.: Таксон, 2016. 231 с. URL: <http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=SuSDU.BibRecord.638531>

- 3 Бабенко С. С. Як написати академічний навчальний текст: короткий довідник для студентства факультету соціології. Електронне видання. К.: ВПЦ "Київський університет", 2016. 32 с. – режим доступу: http://www.socd.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/babenko_ac.writing_dovidnyk_2016.pdf
- 4 Гур'янова В. Г., Ониксимова Л. Т., Поберій Н. В. Довідник з академічної доброчесності. Суми, Сумський державний університет, 2018. 24 с. URL:<http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/71531>
<http://www.socd.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen>
- 5 Козолуп М., Комар Р. Навчання академічного письма у вищій школі : теоретико-методологічні засади. Актуальні питання гуманітарних наук. Том 2, № 29 (2020). С. 220–225, doi: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/29.209471>
- 6 Костик Є. Формування навичок іншомовного академічного письма у студенті вмагістрів економічного профілю. Теоретична і дидактична філологія. Серія : Педагогіка : зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 2019. Вип. 30. С. 78–86.
- 7 Сидоренко О. П., Бондаренко О. Є. Інтегрований курс «Основи академічного письма»: Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи : у 2 ч. Суми : Сумський державний університет, 2021. Ч. 1. 38 с.
- 8 Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с. – режим доступу: <https://www.academia.edu/31920572/>

Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. <http://lib.kart.edu.ua/>
2. https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/DV101/2016_T3/about
3. <http://www.gohigher.org/course-presentations>.
4. <https://verified.ed-era.com/ua>

Правила оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: виконання практичних завдань (усне і письмове опитування), відповіді на тестові завдання за темами курсу, тестовий модульний контроль, залік.

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової

книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Принципи формування оцінки:

Модульне тестування:

Оцінка формується відповідно до кількості вірних відповідей на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.

Поточний контроль:

Оцінка формується шляхом накопичення студентами балів за наступні види роботи і активності:

- відвідування практичних занять (бали нараховуються в залежності від кількості відвідуваних занять, максимальна сума становить 10 балів; у разі пропуску більше, ніж 50% занять, бали не нараховуються);

- наявність і повнота конспекту і вправ, що виносяться на самостійний розгляд (максимальна сума балів – 12);

- доповідь передбачає розгорнуте усне викладення теоретичного матеріалу з конкретного питання, демонстрацію розуміння психологічного змісту процесів, які розглядаються, самостійні висновки

і рекомендації; відповіді на питання викладача та інших студентів групи (максимальна кількість балів - 10 (мінімум 1 доповідь впродовж 1го модуля (двох змістовних модулів));

- повідомлення на семінарських заняттях – передбачають коротке але цілісне і завершене інформування про конкретний феномен, особливість, наведення прикладу тощо (максимальна кількість балів - 10 (у разі мінімум по 1му повідомленню – на кожному семінарі впродовж модуля (двох змістовних модулів));

- участь в обговореннях, усних опитуваннях, тренінгових вправах, доповнення повідомлень і доповідей, презентації результатів реферативних робіт, індивідуальних завдань (максимальна кількість балів - 20 (залежно від загального рівня активності, залученості, якості відповідей і виконання завдань впродовж модуля (двох змістовних модулів)).

Залік:

Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів за модульне тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал.

Якщо студент не погоджується із запропонованими балами (у разі отримання оцінки на рівні В або D за шкалою ECTS), він може підвищити їх на заліку, відповівши на питання з наведеного нижче переліку:

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої

освіти доступне за посиланням: https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/poloz_zap_plagiat.pdf

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.